

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том III
Књига 2

Демократија – Ђуша

МАТИЦА СРПСКА
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2021

прорачуна и балансирања парних котлова, као и теоријским основама размене топлоте зрачењем и конвекцијом. Радови су објављивани у часопису *Машинство* и на стручним скуповима у земљи и иностранству, а односе се на прорачун, испитивања и експертизу парних котлова. После оснивања Института Маш. ф., чији је задатак био усмеравање сарадње са привредом преко факултета, истакао се као руководилац Завода за парне котлове. Под његовим руководством је започето погонско балансирање у термоелектранама ЕПС-а које је било дугорочно актуелно. Посебно место у стручним активностима заузима његова сарадња с Индустријом „Буро Ђаковић“ из Славонског Брода у области прорачуна и производње бродских парних котлова, те сарадња с највећим бродоградилштинама у СФРЈ. На Маш. ф. у Београду је био више година шеф Катедре за термотехнику, продекан за финансије (1962–1964) и у више мандата члан Савета факултета. Био је вишегодишњи председник Комисије за уџбенике Универзитета у Београду.

ЛИТЕРАТУРА: *Зборник биографија наставној особља*, 1 (1948–1973), Маш. ф., Бг 2017.

М. Матијевић

ЂУРИЋ, Гојко, артиљеријско-технички бригадни генерал (Заовине код Бајине Баште, 17. XII 1861 – Крагујевац, 22. II 1944). После једне године студија на Великој школи – Филозофском факултету у Београду (1881–1882) био је питомац 19. класе Ниже школе ВА (1886–1889). Завршио је Вишу Михаиловску артиљеријску академију у Петрограду. Унапређен у чинове: потпоручника 1885; капетана 1893; мајора 1898; пуковника 1920; генерала 1925. Учествовао је у рату против Бугарске 1885/86. као командир позицијске артиљерије III позива. Био је један од најшколованијих српских официра за потребе развоја војне индустрије. Службовао је наизменично у Београду и Крагујевцу. Као активни учесник завере за свргавање династије Обреновића 1903, по доласку новог краља био је одређен за једног од његових ађутанага. До маја 1906. био је шеф Техничког одсека Артиљеријско-техничког одељења Министарства војног, професор Артиљерије принцу Ђорђу и ађутант краља Петра; од новембра 1906. управник лафетнице и пушкарнице управе Војно-техничког завода у Крагујевцу. Пензионисан је први пут марта 1907. У ратовима 1912–1913. био је на служби у Министарству војном (као резервни официр) Од јула 1914. до јесени 1915. био је управник пушкарнице и лафетнице у Војно-техничком заводу у Крагујевцу. После повлачења преко Албаније, заједно са радницима и мајсторима пребачен је у Француску. Тамо је до 1919. био на служби у француском арсеналу *Atelier de Construction de Puteaux*

pres de Paris. Као резервни официр био је делегат у Русији за пријем ратне спреме и члан комисије за куповину коња у Русији. Враћен је у активну службу 1920, па је до октобра 1920. на служби у артиљеријској радионици II армијске области (Сарајево); од децембра 1920. у Војно-техничком заводу (Крагујевац); од октобра 1922. стални члан Артиљеријског комитета; од маја 1923. управник барутане Обилићево (Крушевац); од јуна 1926. председник Комисије за чин мајора артиљеријско-техничке струке, поред редовне дужности. Пензионисан јануара 1927. Одликован је Таковским крстом V и IV реда, мирнодопским орденима Карађорђевог звезде, Југословенске круне и другим одликовањима.

ИЗВОР: Војни архив.

ЛИТЕРАТУРА: *Илустрована Војна енциклопедија*, Бг 1939; Д. Васић, *Сабрана дела (Девејстито шрећа)*, Бг 1990; М. Бјелајац, *Генерали и адмирални Краљевине Југославије 1918–1941*, Бг 2004.

М. Бјелајац

ЂУРИЋ, Гордана, хемичар, универзитетски професор (Алексинац, 21. XI 1939). Дипломирала (1963) на Природно-математичком факултету у Београду, на Групи за хемију, магистрала (1974) на Фармацеутско-биохемијском факултету Свеучилишта у Загребу и докторирала (1980) на Ветеринарском факултету у Београду. Изабрана за асистента у Институту за нуклеарне науке у Винчи (1963), а 1974. за асистента на Катедри за радиологију и физикалну терапију за предмет Радијациона хигијена, као и за изборне предмете на последипломским студијама (Биофизика, Методологија научног рада, Заштита животне средине, Радиоекологија). У звање редовног професора на ВФ бирана 1994. Коаутор уџбеника *Радијациона хигијена анималне производње* (Бг 1979, са Б. Петровић и Б. Драгановић) и *Практикума из радиологије и физиотерапије* (Бг 1979, са Ј. Глигоријевић, Б. Петровић, А. Загорчић и Б. Драгановић), као и већег броја приручника, скрипти, практикума и радних свезака из области радијационе хигијене. Научноистраживачки рад односи се на изучавање присуства радионуклида у храни за људе и животиње, присуство радионуклида у животној средини, метода одређивања радионуклида, радиохигијенски надзор и заштиту анималне производње. Учествовала на међународним скуповима у Тел-Авиву, Монреалу, Мадриду, Берлину, Бечу и Пјаћенци и др.

ДЕЛА: „Determination of Microelement Content in the Samples from the Cycle of Intensive Poultry Breeding”, *J. Radioanalyt. Nucl. Chem.*, 1980, 59, 2; „Influence of concentration of Ca and K on the activity level of Sr-90 and Cs-137 in food”, *AV*, 1988, 38, 4; „Gamma contamination food factor for milk powder and whey”, *AV*, 1989, 47, 4.

ЛИТЕРАТУРА: *Библиографија Ветеринарској факултетима у Београду 1976–1986*, Бг 1986; *75 година Факултетима ветеринарске медицине Универзитетима у Београду 1936–2011*, Бг 2011.

М. Ж. Балтић

Димитрије Ђурић
(Библиотека САНУ)

ЂУРИЋ, Димитрије, генерал, министар (Београд, 29. IX 1838 – Београд, 19. X 1893). Војну каријеру започео је похађањем Артиљеријске школе, будуће Војне академије 1855–1860. Усавршавао се у Берлину, у Главном генералштабу, а од 1861. до 1867. у трупама и војним установама царске Русије. Првим војним распоредом одређен је за водника у 2. батаљону стајаће војске, да би по повратку из иностранства био послат на службу у Општевојно одељење Министарства војног. Постављен је 1868. за Генералштабног официра при Београдској окружној војсци. Уочи Српско-турског рата унапређен је за главног интенданта целокупне војске, да би исте 1876. био премештен на место начелника Економског одељења Министарства војног. У Другом српско-турском рату, од децембра 1877. до октобра 1878, био је начелник штаба Шумадијског кора. Кратко време почетком 80-их провео је у трупи, као командант бригаде стајаће војске, а већ 1883. био постављен за референта пешадије при новооснованој Команди активне војске. Другу половину ове деценије провео је на служби при разним војним установама. У два наврата био је начелник Историјског одељења Главног генералштаба, а затим поново на дужности главног интенданта целокупне војске. Од марта 1887. налазио се на месту начелника Операцијског одељења Главног генералштаба. Током времена непрестано је напредовао у војној хијерархији. Од 1860. до 1876. прошао је све ниже чинове, а пред рат са Турском унапређен је у чин мајора. Више чинове стицао је од 1876. до 1881, а 1893. био је унапређен у чин генерала. Највећи део Ђ. каријере био је посвећен раду на Војној академији. С изузетком

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Издавачи

МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ, Београд
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ, Београд

За издаваче

Проф. др Драган Станић
Академик Владимир Костић
Др Милорад Марјановић

Лекџори

Милена Миловић, Вера Василић

Корекџор

Вера Василић

Компјутерски слој

Редакција Српске енциклопедије

Припрема за штампу

Александар Прибићевић

Технички уредник

Вукица Туцаков

Штампа

Бирограф, Земун

Тираж 4.000

ISBN 978-86-7946-382-1

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

0/9(497.11)(031.038)

СРПСКА енциклопедија. Том 3. Књ. 2, Демократија - Ђуша /
[уређивачки одбор Драган Станић ... и др.]. - Нови Сад : Матица
српска ; Београд : Српска академија наука и уметности : Завод
за уџбенике, 2021 (Земун : Бирограф). - 976 стр. : илустр. ; 30 cm

Текст штампан тростубачно. - Тираж 4.000.

ISBN 978-86-7946-382-1

а) Србија -- Енциклопедије б) Енциклопедије, националне

COBISS.SR-ID 56635401

К.Б. 34924

8 600262 060723